

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/27

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2018/2891
Karar No. 2018/6044
Tarihi: 22.03.2018

● İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİSİNİN GEREKÇESİ BELİRTİLMEYEN SENDİKA YÖNETİMİNCE GÖREVDEN ALINMAYACAĞI

ÖZETİ: Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince sendika temsilcisini değiştirme yetkisinin tüzükte herhangi bir şarta bağlanmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmişse de, bu yetkinin görevi devam eden temsilci yönünden keyfi olarak kullanılabilmesi anlamına gelmez. Sendika tüzüğünde gerekli görüldüğü takdirde bu yetkinin kullanılabilmesinin düzenlendiğinden sendikaca gerekli görülen hallerin ortaya konulup ispatlanması gerekir. Sendikalar niteliği gereği demokratik bir kuruluştur. Sendika yönetim kurulu veya şube yönetim kurulunun aldığı kararın demokratik toplum niteliklerine uygun olması elzemdir. Bu da yönetim kurulu kararının keyfi olmaktan uzak olmasıyla, hukuka uygunluğunun denetlenebilir olmasıyla sağlanır. Nitekim davalı sendika da davacının sendika temsilciliğinden beklenen görev ve sorumluluklara aykırı davranışlarda bulunduğundan görevden alındığını savunmuştur.

Buna göre davacının görevden alınmasını gerektiren nedenlerin bulunup bulunmadığı tartışılarak karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi bozma nedenidir.

DAVA: Davacı işyeri sendika temsilciliği görevinin sona erdirilmesine ilişkin yönetim kurulu kararının iptalini talep etmiştir.

Mahkemece davanın kabulüne karar verilmiştir.

Davalı karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 28. Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esastan kabulüne karar verilerek ilk derece mahkemesi kararının ortadan kaldırılmasına ve davanın reddine karar verilmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacı işçinin sendikanın İstanbul 4 no'lu Şubesi'ne bağlı Migros TAŞ Halkalı İhlamurevleri Şubesi'nde sendika işyeri temsilcisi görevini yaparken 16.03.2016 tarihinde mağaza müdürü tarafından kendisine gönderilen 17.02.2016 tarih ve 2016/279 sayılı e-mail ile Şube Yönetim Kurulu Kararı ile temsilcilik görevinden alındığının bildirildiğini, 6356 savdı Sendikalar Kanunu 27. maddesi gereği temsilcinin görevinin sendikanın yetkisi süresince devam ettiğini, davacı işçiye hiçbir gerekçe gösterilmeksizin ve savunma alınmaksızın herhangi bir bildirimde bulunmadan temsilcilik görevinden alınması ve yerine başka bir kişinin atanmasının usul ve yasaya Sendika Tüzüğüne ve yönetmeliklere aykırı olduğunu, bu nedenle İstanbul 4 no'lu şube yönetiminin almış olduğu kararın iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, davacı işçinin itirazının somut bir iddiaya dayanmadığını, sendika temsilcisinin atanması ve görevlerine ilişkin hükümlerin 6356 sayılı yasanın 27 Maddesinde ve Sendika Anütüzü'nün 41. maddesinde düzenlendiğini, her iki düzenlemede de sendika temsilcisi atama yetkisinin ilgili şube yönetim kurullarına devredildiğini, yasa gereği işyeri sendika temsilcisini atama yetkisi bulunan sendikanın doğal olarak atadığı kişiyi görevden alma yetkisinin bulunduğunu da kabul etmek gerekeceğini, davacı işçinin davalı sendikasının yetkili olduğu Migros T.A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne bağlı Halkalı İhlamurevleri mağazasına işyeri sendika temsilcisi olarak atandığını ve durumun 13.06.2008 tarih ve 2008/151 sayılı yazı A-Je Çalışma Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü'ne bildirildiğini, İstanbul 4 nolu şubenin davacı işçinin işyeri sendika temsilciliği görevine son vermenin gündemine alındığını ve temsilcilikten alınması kararının alındığını, durumun aynı gün işyerine ve Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Çalışma İl Müdürlüğü'ne duyurulduğunu, alman yönetim kurulu kararından anlaşılacağı üzere davacı işçinin işyeri sendika temsilciliğinden beklenen görev ve sorumluluklara aykırı davranışları nedeniyle görevinden alındığını, davalı sendika ile davacı işçinin çalıştığı Migros T.A.S. arasında işletme düzeyinde uzun zamandır toplu sözleşme imzalandığını ve söz konusu firmanın gerek üye sayısı gerekse en eski işletmelerinden olması sebebiyle davalı sendika için önemli bir yere sahip olduğunu, bu nedenle davalı sendika açısından önem arzeden bir işyerindeki sendika temsilcisinden beklenenin diğer

üyelerin istek ve şikayetlerini dinlemek, çözüme kavuşturmak, işçi işveren arasındaki işbirliğini sağlayarak özellikle çalışma barışını koruması olduğunu, davacı işçinin öncelikle sendikasını karşısına almış ve sendika ile üyeleri ve işveren arasında temsilciden beklenen olumlu davranışların aksine sorun yarattığını, davacı işçinin iddiasında bahsettiği temsilcinin görevinin sendikanın yetkisi süresince devam etmesi iddiasının yasal düzenlemesinin toplu iş sözleşmesi yapmak üzere yetkisi kesinleşen sendikanın işyeri sendika temsilcisi ataması ile ilgili olduğunu, yetkisi kesinleşen sendikanın yetkili olduğu dönemde tüzükle kendisine tanınan hak çerçevesinde mevcut temsilciyi görevden alabileceği gibi yeni temsilci de atayabileceğini, yasal düzenlemeler çerçevesinde davacı işçinin dava açma ve tedbir talebinde bulunmasının kötüniyetli olduğunun, somut iddiaya dayanmayan asılsız tedbir talebinin esas hakkında hüküm verilmiş gibi sonuçlar doğuracağını beyan ederek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

C) İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece, davacının işçinin 8 yıldır işyeri sendika temsilciliği görevini yürütmesi davalı tanıkların anlatımları haricinde 17.02.2016 tarihli yönetim kurulu kararını destekler bir bilgi belge ve delilin bulunmaması davalı tanıklarının da yönetim kurulu kararında iması bulunan sendika yöneticileri olduğu, aynı işyerinde çalışan sendika üyesi tanıkların açık beyanları ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilmesi suretiyle davacının işyeri sendika temsilciliğinden alınmasına ilişkin yönetim kurulu kararının iptaline karar verilmiştir.

D) İstinaf:

Karara karşı davalı istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

E) Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti

Bölge Adliye Mahkemesi 28. Hukuk Dairesince sendika anatüzüğünün şube yönetim kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen 32/i. Maddesi “İşyeri sendika temsilcisi veya baştemsilcilerini atar gerekli gördüğü hallerde değiştirir” hükmünü içerdiğini, maddenin şubeye işyeri sendika temsilcisini değiştirme yetisi verdiğini ve yetkiyi herhangi bir şarta bağlamadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulüne, ilk derece mahkemesi kararının ortadan kaldırılarak davanın reddine karar verilmiştir.

F) Temyiz:

Kararı davacı vekili temyiz etmiştir.

G) Gerekçe:

Taraflar arasında uyuşmazlık işyeri sendika temsilcisi olarak çalışan davacının temsilcilik görevinden alınmasına ilişkin yönetim kurulu kararının iptalinin gerekip gerekmediğine ilişkindir.

6356 sayılı Kanun’un “İşyeri sendika temsilcisinin atanması ve görevleri” başlıklı 27. Maddesinde “Toplu iş sözleşmesi yapmak üzere yetkisi kesinleşen sendika; işyerinde işçi sayısı elliye kadar ise bir, elli bir ile yüz arasında ise en çok iki, yüz bir ile beş yüz arasında ise en çok üç, beş yüz bir ile bin arasında ise en çok

dört, bin bir ile iki bin arasında ise en çok altı, iki binden fazla ise en çok sekiz işyeri sendika temsilcisini işyerinde çalışan üyeleri arasından atayarak on beş gün içinde kimliklerini işverene bildirir. Bunlardan biri baş temsilci olarak görevlendirilebilir. Temsilcilerin görevi, sendikanın yetkisi süresince devam eder.”

(2) Sendika tüzüğünde işyeri sendika temsilcisinin seçimle belirlenmesine ilişkin hüküm bulunması hâlinde, seçilen üye temsilci olarak atanır.

(3) İşyeri sendika temsilcileri ve baş temsilcisi; işyeri ile sınırlı olmak kaydı ile işçilerin dileklerini dinlemek ve şikâyetlerini çözümlmek, işçi ve işveren arasındaki iş birliğini, çalışma barışını ve uyumunu sağlamak, işçilerin hak ve çıkarlarını gözetmek ve iş kanunları ile toplu iş sözleşmelerinde öngörülen çalışma şartlarının uygulanmasına yardımcı olmakla görevlidir.

(4) İşyeri sendika temsilcileri, işyerindeki işlerini aksatmamak ve iş disiplinine aykırı olmamak şartı ile görevlerini yerine getirir. İşyerlerinde, sendika temsilcilerine görevlerini hızlı ve etkili biçimde yapmalarına imkân verecek kolaylıklar sağlanır.”

Davalı sendikanın anatüzüğünün şube yönetim kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen 32. maddesinin i bendinde, şube yönetim kurulunun işyeri sendika temsilcisi veya baştemsilcilerini atama ve gerekli gördüğü hallerde değiştirme yetkisini düzenlenmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince sendika temsilcisini değiştirme yetkisinin tüzükte herhangi bir şarta bağlanmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmişse de, bu yetkinin görevi devam eden temsilci yönünden keyfi olarak kullanılabilceği anlamına gelmez. Sendika tüzüğünde gerekli görüldüğü takdirde bu yetkinin kullanılabilceğinden düzenlendiğinden sendikaca gerekli görülen hallerin ortaya konulup ispatlanması gerekir. Sendikalar niteliği gereği demokratik bir kuruluştur. Sendika yönetim kurulu veya şube yönetim kurulunun aldıkları kararın demokratik toplum niteliklerine uygun olması elzemdir. Bu da yönetim kurulu kararının keyfi olmaktan uzak olmasıyla, hukuka uygunluğunun denetlenebilir olmasıyla sağlanır. Nitekim davalı sendika da davacının sendika temsilciliğinden beklenen görev ve sorumluluklara aykırı davranışlarda bulunduğundan görevden alındığını savunmuştur.

Buna göre davacının görevden alınmasını gerektirir nedenlerin bulunup bulunmadığı tartışılarak karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi bozma nedenidir.

H) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı nedenden BOZULMASINA, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373/2 uyarınca dosyanın İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 28. Hukuk Dairesi'ne gönderilmesine 22.03.2018 gününde oybirliğiyle karar verildi.